

การศึกษาอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ของ “酸” ในภาษาจีน*

A STUDY OF THE CONCEPTUAL METAPHOR OF “酸 SUĀN SOUR” IN CHINESE

เพชรรัตน์ อ้วนโฮม*, ศุภกร ทาพิมพ์, พรรณภรณ์ ขันธพัทธ์, ราชนที ศรีรอด, ณฐรัช นนทะโคตร

Petcharat Uanhome, Suphakorn Tapim, Pannaporn Kantapat, Ratnathee Srirod, Natharach Nontakhot

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ เพชรบูรณ์ ประเทศไทย

Faculty of Humanities and Social Science, Phetchabun Rajabhat University, Phetchabun, Thailand

*Corresponding author E-mail: petcharat.uan@pcru.ac.th

บทคัดย่อ

งานวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประเภทอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ของ “酸” ในภาษาจีนและวิเคราะห์อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ของ “酸” ในภาษาจีน โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้ทฤษฎีภาษาศาสตร์ปริชานตามแนวคิดของเลคอฟและจอห์นสัน มีการเก็บรวบรวมข้อมูลคำและสำนวนที่มี “酸” เป็นส่วนประกอบจากพจนานุกรม จำนวน 5 เล่ม และพจนานุกรมออนไลน์ 2 แหล่ง วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อคัดเลือกคำศัพท์และสำนวนที่มีการอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์จำนวนทั้งหมด 53 คำ และ 20 สำนวน และเก็บตัวอย่างประโยคจากเว็บไซต์คลังข้อมูลของมหาวิทยาลัยปักกิ่ง ผลการวิจัยพบว่า อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ของ “酸” ในภาษาจีน สามารถจำแนกได้ 10 ประเภท ได้แก่ 1) ความเศร้าโศกเสียใจ และความระทมทุกข์ 2) อิจฉา ริษยา 3) ความคร่ำครึ 4) ความปวดเมื่อยของร่างกาย 5) กลิ่นที่ไม่พึงประสงค์ 6) สิ่งของที่เน่าเสีย 7) การถากถาง การเหน็บแนม และการเสียดสี 8) ความโอหังอวดดี และหยิ่งยโส 9) ความหลากหลายของรสชาติชีวิต และ 10) การเสแสร้ง แกล้งทำ และจากการวิเคราะห์อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ของ “酸” ในภาษาจีน พบว่า มีการใช้การประสมคำเพื่อขยายขอบเขตของการใช้คำให้กว้างขึ้น มีแนวทางการอุปลักษณ์สู่สิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับมนุษย์ เช่น การได้ยิน การมองเห็น ลักษณะนิสัย ด้านจิตใจ และอารมณ์ความรู้สึก เป็นต้น ซึ่งมีความสัมพันธ์กับประสาทสัมผัสของมนุษย์ทั้งการสัมผัส การรับรส การได้กลิ่น การได้ยิน และการมองเห็น แสดงให้เห็นว่าส่วนใหญ่เป็นการอุปลักษณ์เกี่ยวกับมนุษย์หรือเรื่องราวที่เกี่ยวกับมนุษย์ อีกทั้งยังแสดงความหมายถึง สิ่งที่ทำให้ไม่มีความสุข

คำสำคัญ: อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์, เปรี้ยว, ภาษาศาสตร์ปริชาน, ภาษาจีน

Abstract

This research aims to study the types of conceptual metaphors of “酸” in Chinese and analyze the conceptual metaphors of “酸” in Chinese by using a qualitative research model and using the cognitive linguistics theory based on the ideas of Lakoff and Johnson. Collection of data on words and expressions containing “酸” From 5 dictionaries and 2 online dictionaries. Data were analyzed to select a total of 53 words and 20 expressions containing conceptual metaphors, and sample sentences were collected from the Peking University data warehouse website. The research results found that the conceptual metaphors of “酸” in Chinese can be classified into 10 categories: 1) sorrow and suffering; 2) envy and jealousy; 3) obsolescence; 4) physical aches and pains 5) unpleasant

* Received March 27, 2024; Revised April 25, 2024; Accepted April 29, 2024

smells; 6) rotten things; 7) sarcasm; 8) haughtiness, arrogance; 9) arrogance Various flavors of life and 10) pretending. And by analyze the conceptual metaphor of “酸” in Chinese, it was found that word combinations are used to expand the scope of word usage. There is a way of using metaphors for things related to humans, such as hearing, seeing, character traits, mental aspects, emotions, etc. which is related to human senses, including touch, taste, smell, hearing and vision. It shows that most of them are human metaphors or human stories. It also expresses the meaning of things that make you unhappy.

Keywords: Conceptual Metaphors, Sour, Cognitive Linguistics, Chinese

บทนำ

อุปลักษณ์ คือ การเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งว่าเป็นอีกสิ่งหนึ่ง มักมีคำว่า เป็น หรือ คือ เช่น ขาวนา คือ กระดุก สันหลังของชาติ ทหารเป็นร้วของชาติ เธอ คือ ดอกฟ้า คำหนึ่งคำอาจสามารถอุปลักษณ์ได้หลายความหมาย (Saeed, J. I., 1997) อุปลักษณ์ยังปรากฏอยู่ทั่วไปในภาษาที่เราใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งเป็นไปตามธรรมชาติที่ผู้พูดไม่ตระหนักถึง (ทัศนีย์ เมฆถาวรวัฒนา, 2553) และยังสามารถตีความได้มากขึ้นตามบริบทโดยรอบ ซึ่งช่วยจำกัดความหมายให้แคบลง นอกจากนี้ต้องพิจารณาองค์ประกอบทั้งหมดของประโยค โดยเฉพาะคำในส่วนต้นและส่วนท้ายประโยค เช่น ชีวิต คือ การเดินทาง “ชีวิต” และ “การเดินทาง” และการสร้างความเชื่อมโยงของคำเหล่านี้ ขึ้นอยู่กับการตีความ (ปัญจพล บุญมา, 2565) อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ (Conceptual Metaphor) เป็นส่วนหนึ่งของทฤษฎีอรรถศาสตร์ปริฐาน (Cognitive Semantics) เจ้าของแนวคิด คือ Lakoff and กรกนก รัมมะอัทธ์ ซึ่งกล่าวว่า อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ แสดงออกผ่านรูปภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งกับอีกสิ่งหนึ่งและเพื่อแสดงมโนทัศน์ของผู้ใช้ภาษานั้น ๆ (กรกนก รัมมะอัทธ์, 2556) รวมถึงแสดงการเชื่อมโยงความคิดระหว่างความหมาย (Domain) ถ่ายโยงความหมายจากความหมายต้นทาง (Source Domain) ไปสู่ความหมายปลายทาง (Target Domain) ยังสามารถสะท้อนให้เห็นถึงระบบความคิดของผู้ใช้ภาษาได้ (ชาสินี สำราญอินทร์ และคณะ, 2561)

“ประชาชนให้ความสำคัญกับเรื่องกินเทียบเท่ากับฟ้า” ความเอร็ดอร่อยของอาหารเป็นของขวัญที่ล้ำค่าจากธรรมชาติและยังแสดงถึงวัฒนธรรมอันอุดมสมบูรณ์ มนุษย์มักนำรสชาติที่คุ้นเคยมากที่สุดเพื่ออธิบายสิ่งรอบตัวในเชิงอุปลักษณ์ (Xiong.Y., 2018); (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554) ได้อธิบายความหมายของคำว่า “รส” ไว้ว่า “สิ่งที่รู้ได้ด้วยลิ้น เช่น หวาน เปรี้ยว เค็ม ผาต” รสชาติรับรู้ได้ด้วยประสาทสัมผัส 3 องค์ประกอบ คือ การรับรู้ทางกลิ่น การรับรู้ทางกายภาพ และการรับรู้ทางรสชาติ เมื่อมนุษย์ได้ลิ้มรสของอาหารผ่านปุ่มรับรส ย่อมทำให้เกิดความรู้สึกพึงพอใจที่แตกต่างกัน เช่น “รสขม” เป็นรสชาติที่กินค่อนข้างยาก ทำให้รู้สึกถึงการฝืนใจ ไม่สบายใจ ต่างจาก “รสหวาน” ซึ่งกินง่าย ทำให้รู้สึกถึงความสบายใจ ไม่ฝืนใจ ความอ่อนโยน เป็นต้น ดังนั้น “รสชาติ” ของอาหารจึงทำให้มนุษย์เกิดประสบการณ์อารมณ์ความรู้สึกที่แตกต่างกัน (ชัชวดี ศรีลัมพ์, 2548) การศึกษาเปรียบเทียบอุปลักษณ์มโนทัศน์ของ “辣 la รสเผ็ด” ในภาษาจีนและภาษาอังกฤษ โดยได้ใช้ทฤษฎีอรรถศาสตร์ปริฐาน (Cognitive Semantics) ของ Lakoff and Johnson เช่นกัน พบว่า อุปลักษณ์มโนทัศน์ของ “辣 la รสเผ็ด” ในภาษาจีนและภาษาอังกฤษมีความเหมือนและความแตกต่างกัน แต่ในภาษาจีนมีการอุปลักษณ์เกี่ยวกับ “辣 la รสเผ็ด” ที่หลากหลายกว่า ผู้วิจัยพบว่า ความแตกต่างของวัฒนธรรมและแนวคิดส่งผลต่อการอุปลักษณ์มโนทัศน์ วัฒนธรรมจีนที่มีเอกลักษณ์เฉพาะส่งผลให้การอุปลักษณ์มโนทัศน์ของ “辣 la รสเผ็ด” นั้นหลากหลายและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น (Huang. X. J., 2015) จากการศึกษาเกี่ยวกับความเข้าใจคำอุปลักษณ์รสชาติของอาหารในภาษาจีนของนักศึกษา พบว่า มีนักศึกษาบางส่วนที่ยังไม่เข้าใจเกี่ยวกับความหมายของอุปลักษณ์รสชาติที่มีต่อมโนทัศน์ของชาวจีน เนื่องจากชาวจีนมีระบบความคิดที่ได้รับอิทธิพลมาจากขนบธรรมเนียม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมทางสังคม ซึ่งส่งผลโดยตรงต่ออุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ของแต่ละรสชาติ (วศิน สุขสมบูรณ์วงศ์, 2563)

จากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้น พบว่า การสื่อสารข้ามวัฒนธรรม นอกเหนือจากการศึกษาตัวภาษาแล้ว ผู้สื่อสารจำเป็นต้องเข้าใจภูมิหลังทางวัฒนธรรมของผู้รับสารด้วย ดังนั้น การศึกษาอุปลักษณะทางภาษาจึงสำคัญอย่างยิ่งที่จะช่วยให้การสื่อสารสัมฤทธิ์ผลมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการศึกษาอุปลักษณะเกี่ยวกับคำบอกรสชาติอาหารที่มักจะปรากฏในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังพบว่า การศึกษาอุปลักษณะเชิงมนทัศน์ของรสชาติอาหารในภาษาจีนของประเทศไทยค่อนข้างจำกัด รวมทั้งวัตถุประสงค์มักมุ่งเน้นในด้านการศึกษาความเข้าใจของผู้เรียนในชั้นเรียนที่มีต่อคำอุปลักษณะรสชาติอาหารในภาษาจีน ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงเลือกศึกษาอุปลักษณะเชิงมนทัศน์ของ “酸” หรือ “เปรี้ยว” ทั้งนี้เพื่อเป็นการเสริมสร้างและเติมเต็มองค์ความรู้ทางด้านภาษาจีนให้แก่ผู้เรียนและผู้สนใจ เพื่อพัฒนาต่อยอดความรู้ทางภาษาจีนและการวิจัยในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประเภทอุปลักษณะเชิงมนทัศน์ของ “酸” ในภาษาจีน
2. เพื่อวิเคราะห์อุปลักษณะเชิงมนทัศน์ของ “酸” ในภาษาจีน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาอุปลักษณะรสชาติ “酸” ที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศจีนและประเทศไทย

2. การสำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 จากสำรวจข้อมูลภาษาและอุปลักษณะรสชาติ “酸” ผู้วิจัยเลือกศึกษารสชาติอาหาร “酸” เนื่องจากการศึกษาเกี่ยวกับอุปลักษณะรสชาติอาหารในภาษาจีนจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจภาษา วัฒนธรรมที่สะท้อนในภาษา จากการสำรวจข้อมูล พบว่า มีผู้วิจัยรสชาติภาษาจีนยังค่อนข้างจำกัด โดยเฉพาะรสชาติอาหาร “酸” และจากการสำรวจข้อมูลเบื้องต้น พบอุปลักษณะรสชาติ “酸” ในภาษาจีนมีความหลากหลายอย่างมาก ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเลือกศึกษาข้อมูลอุปลักษณะรสชาติ “酸” ดังกล่าว

2.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับรสชาติ “酸” ในพจนานุกรมจำนวน 5 เล่ม ได้แก่ 1) พจนานุกรมจีน - ไทย ฉบับใหม่ 2) พจนานุกรมไทย - จีน ฉบับสมบูรณ์ทันสมัย 3) A dictionary of idioms 4) Chinese idiom dictionary (New Edition) 5) A standard dictionary of modern Chinese idioms พจนานุกรมออนไลน์ 2 แหล่ง ได้แก่ 1) Chinese Guoxue Chinese Dictionary 2) ZDIC Handian จากคำสำคัญที่ใช้สืบค้น (keyword) ได้แก่ ภาษาจีน “酸” ภาษาไทย “เปรี้ยว” “รสเปรี้ยว” โดยใช้วิธีการรวบรวมคำและสำนวนที่มี “酸” เป็นส่วนประกอบทั้งหมด จำนวน 259 คำ และ 20 สำนวน และเก็บตัวอย่างประโยคจากคลังข้อมูลของมหาวิทยาลัยปักกิ่ง (Peking University data corpus)

3. ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ระบุถ้อยคำอุปลักษณะในข้อมูลที่รวบรวมได้ และวิเคราะห์ความหมายของถ้อยคำที่นำมาใช้เป็นอุปลักษณะ “酸” โดยใช้พจนานุกรมภาษาจีนทั้งในแบบรูปเล่มและออนไลน์ (Online Chinese Dictionary) ทั้งหมด จำนวน 53 คำ และ 20 สำนวน รวมทั้งสิ้น 73 คำ และสำนวน

3.2 วิเคราะห์มนทัศน์อุปลักษณะที่สะท้อนจากถ้อยคำอุปลักษณะ รวมถึงประเภทของคำ อุปลักษณะ “酸” ทั้งนี้ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้แนวทางการวิเคราะห์อุปลักษณะตามแนวคิดทฤษฎีการวิเคราะห์อุปลักษณะของ (Lakoff, G., & Johnson, M., 1980) โดยตีความหมายเชิงอุปลักษณะของคำว่า “酸” ในภาษาจีน ซึ่งพิจารณาจากความหมายและประเภทของ “酸”

4. ผลการวิจัย อภิปรายผล สรุปและให้ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัย

จากการคัดเลือกศึกษาคำศัพท์และสำนวนที่มีการอุปลักษณเชิงมนนทศน จํานวน 53 คํ และ 20 สํานวน รวมท้ํงสิ้น 73 คํ และสํานวน สามารถจํแนกประเภทอุปลักษณเชิงมนนทศนและได้ด้ํงน้ํ

1. ประเภทอุปลักษณเชิงมนนทศนของ “酸” ในภาษาจีน

จากการศึกษาอุปลักษณเชิงมนนทศนของ “酸” ในภาษาจีน สามารถจํแนกอุปลักษณเชิงมนนทศนได้ 10 ประเภท โดยเรียงตามลําดับความถี่มากสุดด้ํงตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สรุปรูปลักษณเชิงมนนทศนของ “酸” ในภาษาจีน

ลําดับ ที่	ความหมาย ต้นทาง	ความหมาย ปลายทาง	ประเภทของอุปลักษณ	จํานวน	คํ/สํานวน
1.	酸→	ความรู้สึก	ความเศร้าโศกเสียใจ ความระทมทุกข์	22	酸, 酸楚, 酸苦, 辛酸, 酸涩, 酸溜溜, 发酸, 心酸, 鼻酸, 酸心, 悲酸, 酸鼻, 凄酸, 酸辣辣, 酸泪, 酸冷, 酸恻, 酸柔, 酸吟, 酸嘶, 凄酸, 酸耿, 酸衷, 寒心酸鼻, 透骨酸心, 攻苦茹酸
2.	酸→	ลักษณะนิสัย	อิจฉา ริษยา	11	拈酸, 念酸, 撚酸, 捻酸, 拈酸吃醋, 拈酸泼醋, 酸眉苦脸, 吃醋拈酸, 酸眉苦脸, 酸眉醋眼, 吃不到葡萄说葡萄酸
3.	酸→	ลักษณะบุคลิก	ความคร่ำครี	10	酸, 穷酸, 儒酸, 寒酸, 酸秀才, 酸子, 酸腐, 酸不溜丢, 寒酸措大, 穷酸饿醋
4.	酸→	อาการเจ็บป่วย	ความปวดเมื่อย ของร่างกาย	8	酸痛, 酸疼, 酸溜溜, 酸懒, 酸软, 酸麻, 发酸, 酸困
5.	酸→	การได้กลิ่น	กลิ่นที่ไม่พึงประสงค์	5	酸, 酸味儿, 酸臭, 酸巴溜丢, 酸不溜丢
6.	酸→	สภาพอาหาร	สิ่งของที่เน่าเสีย	4	酸, 酸败, 酸臭, 酸臭味儿
7.	酸→	ลักษณะนิสัย	การถากถาง การเหินบ แนม การเสียดสี	4	尖酸, 酸刻, 尖酸刻薄, 冷言酸语
8.	酸→	ลักษณะนิสัย	ความโอหัง อดดี หยิ่งยโส	4	酸俗, 酸迂, 酸巴溜丢, 酸不溜丢
9.	酸→	ชีวิต	ความหลากหลายของ รสชาติชีวิต	2	酸甜苦辣, 酸咸苦辣
10.	酸→	ลักษณะนิสัย	การเสแสร้ง แกล้งทำ	1	酸文假醋

จากตารางที่ 1 สามารถจํแนกอุปลักษณเชิงมนนทศนของ “酸” ตามความหมายได้ท้ํงหมด 10 ประเภท โดยมีการเรียงลําดับตามความถี่จากมากไปน้ํยได้ ด้ํงน้ํ 1) ความเศร้าโศกเสียใจ ความระทมทุกข์ จํานวน 22 คํ และสํานวน คิดเป็นร้อยละ 30.99 2) อิจฉา ริษยา จํานวน 11 คํ และสํานวน คิดเป็นร้อยละ 15.49 3) ความคร่ำครี

จำนวน 10 คำ และสำนวน คิดเป็นร้อยละ 14.08 4) ความปวดเมื่อยของร่างกาย จำนวน 8 คำ และสำนวน คิดเป็นร้อยละ 11.27 5) กลิ่นที่ไม่พึงประสงค์ จำนวน 5 คำ และสำนวน คิดเป็นร้อยละ 7.04 6) สิ่งของที่เน่าเสีย จำนวน 4 คำ และสำนวน คิดเป็นร้อยละ 5.63 7) การถากถาง การเห็บแหมม การเสียดสี จำนวน 4 คำ และสำนวน คิดเป็นร้อยละ 5.63 8) ความโอหัง อวดดี หยิ่งยโส จำนวน 4 คำ และสำนวน คิดเป็นร้อยละ 5.63 9) ความหลากหลายของรสชาติชีวิต จำนวน 2 คำ และสำนวน คิดเป็นร้อยละ 2.82 และ 10) การเสแสร้ง แกล้งทำ จำนวน 1 คำ และสำนวน คิดเป็นร้อยละ 1.41 ตัวอย่างรูปประโยคอุปลักษณ์ ดังนี้

1.1 อุปลักษณ์ถึงความเศร้าโศกเสียใจ ความระทมทุกข์ ตัวอย่างประโยค 1) 他说“别的小朋友有妈妈来接，我没有”，真让人心酸 แปลว่า เขาบอกว่า “เด็กคนอื่น ๆ มีแม่มารับ ฉันไม่มี” น่าเศร้าจริง ๆ

2) 心都酸了，连我都觉得受不了，只望别再这样悲惨下去吧。แปลว่า ใจนั้นเจ็บปวดไปหมดแล้ว ขนาดฉันยังรู้สึกทนไม่ไหวแล้ว ได้เพียงภาวนาขออย่าให้น่าสงสาร น่าเวทนาแบบนี้อีกต่อไป 3) 他的笑让人家看了，又感到痛苦，又感到酸楚。แปลว่า รอยยิ้มของเขาทำให้คนอื่นที่เห็นแล้ว ทั้งรู้สึกเจ็บปวด ทั้งระทมทุกข์ 4) 我心里酸溜溜的。แปลว่า ในใจฉันรู้สึกเศร้าเสียใจ 5) 只是一看见她给人家写信，心里便有点发酸。แปลว่า เพียงแค่เห็นเขาเขียนจดหมายให้คนอื่น ในใจก็รู้สึกเศร้าเล็กน้อย 6) 满纸荒唐言，一把辛酸泪。แปลว่า คำโกหกเต็มหน้ากระดาษ เต็มไปด้วยน้ำตาแห่งความเสียใจ จากการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้น พบว่า อุปลักษณ์เชิงมนทัศน์ของ “酸” มักอุปลักษณ์ถึงความเศร้าเสียใจ ความระทมทุกข์ จากตัวอย่างที่ 1) “心酸” “心” มีความหมายว่าหัวใจ “酸” สามารถสื่อความหมายถึงรสชาติเหมือนน้ำส้ม รสเปรี้ยว รวมถึงความเศร้าได้ ดังนั้น “心酸” จึงมีความหมายว่าหัวใจนั้นมีความทุกข์ โศกเศร้า ไม่ใช่หัวใจมีรสชาติเปรี้ยว นอกจากนี้เมื่อ “酸” ไปรวมกับคำอื่นทำให้หลายครั้งที่อุปลักษณ์ได้ถึงความเศร้า เสียใจอีกด้วย

1.2 อุปลักษณ์ถึงความปวดเมื่อยของร่างกาย ตัวอย่างประโยค 7) 今天的腿好累，有一些酸疼！แปลว่า วันนี้เมื่อยขามาก ปวดเมื่อยนิดหน่อย 8) 我发烧了，全身酸痛。แปลว่า ฉันเป็นไข้ ปวดเมื่อยไปทั้งตัว 9) 体温降 37.6 度，但一大早还是全身疲惫酸懒。แปลว่า อุณหภูมิร่างกายลดลงเหลือ 37.6 องศา แต่ในตอนเช้าตรู่ยังเหนื่อย ปวดเมื่อยไปทั้งตัว 10) 走了一天的路，腿肚子有点儿酸溜溜的。แปลว่า เดินมาทั้งวัน น่องปวดนิด ๆ 11) 他觉得两眼发酸，就滴了几滴眼泪。แปลว่า เขารู้สึกว่าปวดตาทั้งสองข้าง น้ำตาเลยไหลสองสามหยด 12) 两腿酸麻，艰难地扭转身，踉踉跄跄地向外走去。แปลว่า ขาทั้งสองข้างเจ็บและขาหลังกลับอย่างลำบากและเดินโซซัดโซเซออกไป 13) 他受伤之后，手臂已全然酸软无力。แปลว่า หลังจากที่เขาได้รับบาดเจ็บ แขนก็ปวดเมื่อยไม่มีแรงเลย จากข้อมูลข้างต้น พบว่า อุปลักษณ์เชิงมนทัศน์ของ “酸” สามารถอุปลักษณ์ถึงความปวดเมื่อยของร่างกาย ความไม่สบายของร่างกายได้ จากตัวอย่างที่ 7) “酸疼” “疼” มีความหมายว่าเจ็บ ปวด แต่ “酸疼” ความหมายว่า ปวดเมื่อย จะเห็นได้ว่า “酸” มีความว่าปวดเมื่อยได้

1.3 อุปลักษณ์ถึงความคร่ำครึ ตัวอย่างประโยค 15) 看看别人都穿着过年的新衣，胖子再低头看看自己一副寒酸样儿，他微微一笑——有主意了！แปลว่า ดูคนอื่น ๆ ใส่เสื้อผ้าใหม่สำหรับปีใหม่ ชายอ้วนมองดูตัวเองที่แต่งตัวดูโทรม ๆ อีกครั้ง เขายิ้มเล็กน้อย แล้วบอกว่า “มีไอเดียแล้ว” 16) 谁知这些穷酸，一钱如命。แปลว่า ใครจะรู้ว่าคนจนเหล่านี้ เงินเพียงหยวนเดียวก็ คือ ชีวิต 17) 不肯寻些买卖营生做，你每日只是读书。我想来，你那读书的穷酸饿醋有什么好处，几时能勾发迹也！แปลว่า ไม่กล้าที่จะหาธุรกิจมาทำมาหากิน เธอเอาแต่อ่านหนังสือทุก ๆ วัน ฉันมาคิดดูนะ การเป็นคนจนและหิวโหยแบบคุณที่กำลังเรียนอยู่จะมีประโยชน์อะไรแล้วเมื่อไหร่จะรวย จากข้อมูลข้างต้น พบว่า อุปลักษณ์เชิงมนทัศน์ของ “酸” สามารถอุปลักษณ์ถึงความคร่ำครึที่สามารถสัมผัสได้ด้วยการมองเห็น จากตัวอย่างที่ 15) “寒酸” “寒” มีความหมายว่าหนาว เย็น และ “酸” มีความหมายว่า รสชาติเหมือนน้ำส้ม รสเปรี้ยวหรือความโศกเศร้า แต่ “寒酸” มีความหมายว่า

คร่ำครี การแต่งกายที่เรียบง่ายหรือราคาถูกจนเกินไปจนดูไม่สมศักดิ์ศรี หรือจากตัวอย่างที่ 16) “穷酸” มีความหมายว่ายากจนคร่ำครี เป็นต้น

1.4 อุปลักษณถึงความอิจฉา ริษยา ตัวอย่างประโยค 17) 她们爱拈酸、爱卖萌，还有些小聪明。แปลว่า พวกเขาชอบอิจฉา ชอบแสบแสบ แล้วก็ยังชอบอวดฉลาด (ฉลาดเรื่องหุยมหิม) 18) 同食同寝，不得有拈酸吃醋情事。แปลว่า กินและนอนด้วยกันจะต้องไม่มีเรื่องอิจฉาริษยา 19) 网上酸民们的酸言负评从没停过。แปลว่า ความคิดเห็นเชิงลบของพวกซี้จ๊อจ๊อบบนอินเทอร์เน็ตไม่เคยหมดไป 20) 撒娇使性，吃醋拈酸。แปลว่า ซึ้งอนเอาแต่ใจ อิจฉาริษยา 21) 总的来讲，研究生还是比本科生更有竞争力，咱不能因为不考研就吃不到葡萄说葡萄酸吧。แปลว่า โดยทั่วไปแล้ว นักศึกษาระดับปริญญาโทมีการแข่งขันมากกว่านักศึกษาระดับปริญญาตรี เราไม่สามารถพูดแบบนี้ได้เพียงเพราะเราไม่ได้สอบปริญญาโท จากข้อมูลข้างต้น พบว่าอุปลักษณเชิงมนทัศน์ของ “酸” สามารถอุปลักษณถึงความอิจฉา ริษยา จากตัวอย่างที่ 17) “拈酸” จะเห็นได้ว่าเมื่อ “拈” มีความหมายว่าใช้นิ้วคืบหรือหยิบขึ้นมา แต่ “拈酸” มีความหมายว่า อิจฉา ซึ่งเป็นอารมณ์เชิงลบหรือจากตัวอย่างที่ 21) “吃不到葡萄说葡萄酸” มีความหมายถึงการรังเกียจสิ่งที่ตัวเองไม่มีหรือไม่สามารถมีได้ ซึ่งก็คือ การรู้สึกไม่ยินดีในสิ่งที่คนอื่นมี แต่ตนเองไม่มี หรือความอิจฉานั้นเอง

1.5 อุปลักษณถึงกลิ่นที่ไม่พึงประสงค์ ตัวอย่างประโยค 23) 身上有酸味可能是不注意个人卫生。แปลว่า กลิ่นเปรี้ยวอาจเกิดจากสุขอนามัยส่วนบุคคลที่ไม่ดี 24) 可能是我身上的酸味儿吧，它不喜欢！แปลว่า อาจเพราะกลิ่นเหม็นบนตัวฉัน มันไม่ชอบ 25) 远远就可以嗅到一阵阵酸臭气。แปลว่า อยู่ไกลยังสามารถได้กลิ่นเหม็นเปรี้ยวเป็นพัก ๆ จากข้อมูลข้างต้น พบว่า อุปลักษณเชิงมนทัศน์ของ “酸” สามารถอุปลักษณถึงกลิ่นที่ไม่พึงประสงค์ กลิ่นตัวเปรี้ยว กลิ่นของอาหารหรือสิ่งของที่เน่าเสีย จากตัวอย่างที่ 23) และ 24) “酸味” หรือ “酸味儿” มีความหมายว่า กลิ่นที่เหม็น กลิ่นที่ไม่พึงประสงค์ แต่ไม่ใช่รสชาติเหมือนน้ำส้ม หรือรสเปรี้ยวหรือจากตัวอย่างที่ 25) “酸臭” ซึ่งมีความหมายว่า กลิ่นเหม็น จะเห็นได้ว่า “酸” สามารถอุปลักษณถึงกลิ่น ที่รับรู้ได้ผ่านการดมมันเอง

1.6 อุปลักษณถึงการถากถาง การเหน็บแนม การเสียดสี ตัวอย่างประโยค 26) 言语尖酸刻薄，使人听着不舒服。แปลว่า คำพูดเหน็บแนม ประชด เสียดสี ทำให้คนฟังไม่สบายใจ 27) 冷茶冷饭吃得，冷言酸语受不得。แปลว่า ดื่มชาและทานอาหารที่เย็นได้ แต่ทนคำพูดที่เหน็บแนมเสียดสีไม่ได้ จากตัวอย่างที่ 26) และ 27) พบว่า อุปลักษณเชิงมนทัศน์ของ “酸” สามารถอุปลักษณถึงการถากถาง การเหน็บแนม การเสียดสี ซึ่งเป็นการสื่อสารเชิงลบ

1.7 อุปลักษณถึงสิ่งของที่เน่าเสีย ตัวอย่างเช่น 28) 饭菜酸了坏了也不知道，桌子上满是沙土和灰尘。แปลว่า อาหารเน่าเสียแล้วก็ไม่รู้ บนโต๊ะเต็มไปด้วยทรายและฝุ่น 29) 米糠里含有解脂酵素，如不及时处理，米糠极易变质，发出酸败霉味，猪不爱吃，不能再作饲料。รำข้าวมีเอนไซม์ไลโปไลติก หากไม่จัดการทันที รำข้าวจะเน่าเสียง่ายและมีกลิ่นเหม็น หมูไม่ชอบกินและไม่สามารถใช้เป็นอาหารสัตว์ได้อีก จากตัวอย่างข้างต้น พบว่า “酸” สามารถอุปลักษณถึงการเน่าเสียของอาหารได้ด้วย ซึ่งสามารถรับรู้ได้ผ่านการกิน การสัมผัส เป็นต้น

1.8 อุปลักษณถึงความโอหัง อวดดี หึงยศ ตัวอย่างประโยค 30) 瞧他一副酸巴溜丢的德性，真是惹人讨厌。แปลว่า ดูความหึงยศของเขา ทำให้คนเกลียดได้จริง ๆ 31) 你酸不溜丢的有完没有？快滚！แปลว่า เธออวดดีเสร็จหรือยัง ไปไกล ๆ เลยนะ จากตัวอย่างที่ 30) และ 31) พบว่า อุปลักษณเชิงมนทัศน์ของ “酸” สามารถอุปลักษณถึงความโอหัง อวดดี หึงยศ ซึ่งเป็นลักษณะนิสัยของมนุษย์ เป็นลักษณะนิสัยเชิงลบที่ไม่เป็นที่พึงพอใจของผู้ที่พบเห็น

1.9 อุปลักษณถึงความหลากหลายของรสชาติชีวิต ตัวอย่างประโยค 32) 那种心情，真是酸甜苦辣都有，非笔墨所能形容的。แปลว่า อารมณ์แบบนั้น เต็มไปด้วยความรู้สึกขื่นมื่นและขมขื่น ปากกาไม่สามารถที่จะบรรยายออกมาได้ 33) 他此时急的要哭出来，又是悔，又是恨，又是恼，又是急，一时心中把酸咸苦辣都涌了上来 แปลว่า ขณะนี้เขากังวลมากจนอยากจะร้องไห้ออกมา ทั้งเสียใจ ทั้งเกลียดชัง ทั้งรำคาญ ทั้งกังวลใจ เพียงชั่วขณะความรู้สึกทั้งสุขทั้งทุกข์ก็พุ่งพรูออกมาทั้งหมด จากข้อมูลข้างต้น พบว่า “酸” สามารถอุปลักษณเชิงมนทัศน์ถึงชีวิตมนุษย์ จากตัวอย่างที่ 32) และ 33) พบว่า “酸甜苦辣” และ “酸咸苦辣” มีความหมายโดยตรงว่า รสชาติเปรี้ยวหวานขมเผ็ดและรสชาติเปรี้ยวเค็มขมเผ็ด ซึ่งใช้ในการอุปลักษณกับชีวิตที่เคยผ่านร้อนผ่านหนาว มีทั้งขื่นมื่นและขมขื่น

1.10 อุปลักษณถึงการเสแสร้ง ตัวอย่างประโยค 34) 我向来不会对人酸文假醋的，该说什么就说什么，该干什么就干什么。แปลว่า แต่ไหนแต่ไรฉันไม่เคยเสแสร้งหรือเกรงทำ พูดและทำในสิ่งที่ควรพูดและควรทำเสมอ จากข้อมูลข้างต้นพบว่า “酸” สามารถอุปลักษณเชิงมนทัศน์ถึงชีวิตมนุษย์ จากตัวอย่างที่ 34) พบว่า “酸文假醋” มีความหมายโดยตรงว่า เสแสร้งหรือแกล้งทำ เป็นการแสดงออกทางร่างกาย ซึ่งเป็นการสื่อสารเชิงลบ

จะเห็นได้ว่าการอุปลักษณเชิงมนทัศน์ของ “酸” เกิดการเชื่อมโยงความคิดระหว่างแวดวงความหมาย (Domain) ถ่ายโยงความหมายจากแวดวงความหมายต้นทาง (Source Domain) ไปสู่แวดวงความหมายปลายทาง (Target Domain) ซึ่งสามารถถ่ายโยงได้ค่อนข้างหลากหลาย มีการสื่อความหมายถึงมนุษย์และเรื่องราวที่ไม่ดี เรื่องราวเชิงลบ และได้มีการเชื่อมโยงไปสู่เรื่องราวเชิงลบในด้านอื่น ๆ

2. วิเคราะห์อุปลักษณเชิงมนทัศน์ของ “酸” ในภาษาจีน

2.1 การประกอบคำของตัวอักษร “酸”

การใช้ “酸” มักใช้ร่วมกับคำอื่น ตัวอย่างเช่น “酸疼” “酸痛” “酸懒” “酸溜溜” “发酸” “酸麻” และ “酸软” เป็นต้น การประสมคำแบบนี้เป็นการขยายขอบเขตของการใช้คำว่า “酸” ให้กว้างขึ้นได้เป็นอย่างดี เกิดการสื่อสารที่หลากหลาย พัฒนาการอุปลักษณเชิงมนทัศน์ของ “酸” อีกทั้งสถานการณ์เช่นนี้เกี่ยวข้องกับลักษณะของการสร้างคำภาษาจีน ภาษาจีนมักใช้วิธีการประสมเพื่อสร้างคำ ซึ่งสามารถเป็นหลักฐานสำหรับการประสมคำที่หลากหลายในภาษาจีน

2.2 เป้าหมายของการอุปลักษณ “酸”

เป้าหมายในการอุปลักษณของคำรสชาติ “酸” คือ คน แนวคิดหลักของ “酸” สู่สิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับมนุษย์ เช่น การไถ่ยิน การมองเห็น ทางลักษณะนิสัย ด้านจิตใจ และ อารมณ์ความรู้สึก เป็นต้น จากระสชาติสู่การไถ่ยิน การไถ่ยิน ความรู้สึกหรือลักษณะนิสัย ก็คือ การอุปลักษณ ซึ่ให้เห็นว่าประสาทสัมผัสของมนุษย์มีตั้งแต่ระดับต่ำไปจนถึงลำดับที่สูงกว่า ได้แก่ การสัมผัส การรับรส การไถ่ยิน การไถ่ยิน และการมองเห็น “酸” มีการอุปลักษณจากระสชาติไปยังการไถ่ยินและการมองเห็น ซึ่งสอดคล้องกับประสาทสัมผัสของมนุษย์มีตั้งแต่ระดับต่ำไปจนถึงลำดับที่สูงกว่า

2.3 ความหมายของการอุปลักษณ “酸”

ในภาษาจีนการอุปลักษณเชิงมนทัศน์ “酸” ส่วนใหญ่เป็นการอุปลักษณที่มีความหมายเชิงลบ เช่น “拈酸” “拈酸吃醋” “酸民” “吃醋拈酸” “寒酸措大” “酸不溜丢” “穷酸” และ “酸秀才” เป็นต้น ซึ่งมีความสัมพันธ์กับร่างกายและจิตใจของมนุษย์อย่างมาก “酸” ไม่เหมือน “甜 tián รสหวาน” ที่ได้รับความชอบความนิยมจากผู้คน อีกทั้ง “酸” ประสพการณ์ของรสชาติก็ไม่ได้ ดังนั้นผู้คนจึงผูก “酸” กับเรื่องราวที่ไม่ดี เรื่องราวเชิงลบ และได้มีการเชื่อมโยงไปสู่เรื่องราวเชิงลบในด้านอื่น ๆ

อภิปรายผล

จากการศึกษาประเภทของคำอุปลักษณเชิงมนทัศน์ของ “酸” ในภาษาจีน พบว่า 1. อุปลักษณเชิงมนทัศน์ของ “酸” ในภาษาจีนสามารถจำแนกได้ 10 ประเภท ได้แก่ 1) ความเศร้าโศกเสียใจ ความระทมทุกข์ 2) อิจฉา ริษยา 3) ความคร่ำครึ 4) ความปวดเมื่อยของร่างกาย 5) กลิ่นที่ไม่พึงประสงค์ 6) สิ่งของที่เน่าเสีย 7) การถากถาง การเหินแสม การเสียตีสี่ 8) ความโหดร้าย อดดี หยิ่งโยโส 9) ความหลากหลายของรสชาติชีวิต และ 10) การเสแสร้ง แกล้งทำ 2. จากการวิเคราะห์อุปลักษณเชิงมนทัศน์ของ “酸” ในภาษาจีน ทำให้ทราบแนวทางการอุปลักษณของ “酸” สู่สิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับมนุษย์ ได้แก่ การได้ยิน การมองเห็น ลักษณะนิสัย ด้านจิตใจ และ อารมณ์ความรู้สึก ซึ่งมีการอุปลักษณเกี่ยวกับสรีรวิทยาและอารมณ์ของมนุษย์เป็นหลัก ในการอุปลักษณนั้นมีการอุปลักษณที่มีความเป็นเอกลักษณ์ คือ การอุปลักษณผ่านการรับรู้ของประสาทสัมผัส และในความเป็นจริงจากรสชาติสื่อความหมายไปยังการได้กลิ่น การมองเห็น การได้ยิน ก็คือ การอุปลักษณ คือ ประสาทสัมผัสทั้งห้าที่มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ทำให้แนวคิดของการรับรู้ ทำให้ “酸” หรือรสเปรี้ยวสื่อไปถึงความรู้สึกของจิตใจ เกิดเป็นความทุกข์ ทรมาน ความไม่สบายกาย ไม่สบายใจ ผู้คนจึงมักผูก “酸” กับเรื่องราวที่ไม่ดี เรื่องราวเชิงลบ และได้มีการเชื่อมโยงไปสู่เรื่องราวเชิงลบในด้านอื่น ๆ (Li. Q. M., 2021) และการใช้ “酸” มักใช้ร่วมกับคำอื่นทั้งนี้เพื่อเป็นการขยายขอบเขตของการใช้คำว่า “酸” ให้กว้างขึ้นและเกิดการสื่อสารที่หลากหลาย โดยปรกติมนุษย์รับรู้รสชาติพื้นฐานของเปรี้ยว หวาน ขม เฝื่อน เค็ม ฝาดเหล่านี้ได้สอดคล้องกัน แต่ความรู้สึกของแต่ละคนก็ย่อมแตกต่างกันออกไป ในแต่ละกลุ่มคนหรือชาติพันธุ์จะเห็นได้ถึงความแตกต่างที่ชัดเจน (Li. Y. X., 2011) และเนื่องจาก “รสชาติ” ของอาหารทำให้มนุษย์เกิดประสบการณ์อารมณ์ความรู้สึกที่แตกต่างกัน (ชีวดี ศรลัมพ์, 2548) ในภาษาจีนมีคำว่า “酸秀才” ที่มีความหมายว่า บัณฑิตยากจนคร่ำครึ แต่หลายคนเข้าใจความหมายของคำนี้ผิดไป อาจเป็นเพราะไม่ทราบถึงขนบธรรมเนียมจีนในการมุ่งสอบจอหงวนที่เป็นที่มาของคำดังกล่าว (วศิน สุขสมบูรณ์วงศ์, 2563) จะเห็นได้ว่าภาษา คือ ส่วนสำคัญมากในวัฒนธรรม วัฒนธรรมส่งผลกระทบต่อกระบวนการคิดของมนุษย์และยังส่งผลกระทบต่อการพัฒนาภาษา Huang. X. J., พบว่า 1) อุปลักษณเชิงมนทัศน์ของ “酸” ในภาษาจีนมี 10 ประเภท ได้แก่ 1) ความเศร้าโศกเสียใจ ความระทมทุกข์ 2) ความปวดเมื่อยของร่างกาย 3) ความคร่ำครึ 4) ความอิจฉา ริษยา 5) กลิ่นที่ไม่พึงประสงค์ 6) การถากถาง การเหินแสม การเสียตีสี่ 7) สิ่งของที่เน่าเสีย 8) ความหลากหลายของรสชาติชีวิต 9) ความโหดร้าย อดดี หยิ่งโยโส และ 10) การเสแสร้ง แกล้งทำ ดังนั้นการอุปลักษณเชิงมนทัศน์ของ “酸” ในภาษาจีนจึงมีความหมายที่หลากหลายตามคำอื่นที่ใช้ร่วมด้วย อีกทั้งส่งผลต่อความหมายและการใช้งานภาษาจีนที่มีคำว่า “酸” เป็นส่วนประกอบอย่างมาก (Huang. X. J., 2015)

สรุป/ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยอุปลักษณเชิงมนทัศน์ของ “酸” ในภาษาจีน พบว่า ความรู้สึกจากการรับรู้เปรี้ยวของชาวจีนทำให้เกิดการสื่อความรู้สึกผ่านทางภาษาที่ค่อนข้างมีความหลากหลาย มีการสะท้อนผ่านความรู้สึก การได้กลิ่น อาการเจ็บป่วย ลักษณะบุคลิก ลักษณะนิสัย รวมไปถึงการใช้ชีวิต ซึ่งล้วนแต่อุปลักษณเกี่ยวกับสรีรวิทยาและอารมณ์ของมนุษย์เป็นหลัก จากการศึกษารูปแบบอุปลักษณเชิงมนทัศน์ของ “酸” ในภาษาจีนสามารถจำแนกได้ 10 ประเภท และจัดเรียงตามความถี่ได้ดังนี้ 1) ความเศร้าโศกเสียใจ ความระทมทุกข์ 2) อิจฉา ริษยา 3) ความคร่ำครึ 4) ความปวดเมื่อยของร่างกาย 5) กลิ่นที่ไม่พึงประสงค์ 6) สิ่งของที่เน่าเสีย 7) การถากถาง การเหินแสม การเสียตีสี่ 8) ความโหดร้าย อดดี หยิ่งโยโส 9) ความหลากหลายของรสชาติชีวิต และ 10) การเสแสร้ง แกล้งทำ และจากการวิเคราะห์อุปลักษณเชิงมนทัศน์ของ “酸” ในภาษาจีน พบว่า การอุปลักษณเชิงมนทัศน์ของ “酸” ใช้วิธีการประสมคำเป็นการขยายขอบเขตของการใช้คำว่า “酸” ให้กว้างขึ้น เกิดการสื่อสารที่หลากหลาย ซึ่งประสบการณ์ของรสชาติที่ไม่ดี

ดังนั้นผู้คนจึงผูก “酸” กับเรื่องราวที่ไม่ดี เรื่องราวเชิงลบ การรับรู้รสชาติอาหารของมนุษย์ทำให้เกิดประสบการณ์ อารมณ์ความรู้สึกที่แตกต่างกัน จึงสะท้อนออกมาทางภาษาที่แตกต่างกัน ความแตกต่างของกลุ่มคนหรือชาติพันธุ์ ยิ่งทำให้เห็นความแตกต่างนี้ชัดเจนขึ้นอย่างมาก และแน่นอนว่าชนบธรรมเนียม ประเพณี การใช้ชีวิตและแนวคิด ย่อมส่งผลต่อภาษานั้น ๆ ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป 1) ควรศึกษาและวิเคราะห์อุปลักษณะคำบอกรสชาติ คำอื่น ๆ ในภาษาจีน เช่น คำว่า “甜 tián รสหวาน” และ “苦 kǔ รสขม” เป็นต้น โดยศึกษาครอบคลุมถึงคำ สำนวน สุภาษิต รวมไปถึงคำิตบนโซเซียลมีเดีย 2) ควรมีการศึกษาและวิเคราะห์เปรียบเทียบอุปลักษณะคำบอกรสชาติใน ภาษาจีนและภาษาไทย หรือภาษาจีนและภาษาท้องถิ่นในประเทศไทย เพื่อให้เข้าใจถึงวัฒนธรรม ประเพณี หรือ แนวคิดที่แตกต่างของประเทศนั้น ๆ อีกทั้งยังสามารถสื่อสารโดยใช้ภาษาจีนได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรกนก รัมมะอัทธ. (2556). การเปรียบเทียบอุปลักษณะความรักในเพลงไทยลูกทุ่งกับเพลงไทยสากล. ใน วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชัชวดี ศรลัมพ์. (2548). อุปลักษณะตามแนวคิดของทฤษฎีภาษาศาสตร์ปริชาน. วารสารศิลปศาสตร์, 5(1), 1-16.
- ชาลีณี สำราญอินทร์ และคณะ. (2561). อุปลักษณะเชิงมนทัศน์ในบทเพลงเทิดพระเกียรติแด่พระบาทสมเด็จพระ ปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช. ใน วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาศิลปศาสตร์. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ.
- ทัศนีย์ เมฆถาวรวัฒนา. (2553). ทฤษฎีอุปลักษณะตามแนวคิดแบบดั้งเดิมและแนวคิดแบบใหม่. วารสารสงขลานครินทร์ ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 16(5), 837-845.
- ปัญญาพล บุญมา. (2565). อิทธิพลของชนิดในการใช้คำอุปลักษณะบริบทและวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อการตีความของ ผู้เรียน. วารสารภาษา ศาสนา และวัฒนธรรม, 11(2), 30-53.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊คส์ พับลิเคชั่น.
- วศิน สุขสมบูรณ์วงศ์. (2563). การศึกษาความเข้าใจคำอุปลักษณะรสชาติของอาหารในภาษาจีนของนักศึกษาสาขาวิชา ภาษาจีน มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม. วารสารวิชาการคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 11(1), 61-74.
- Huang. X. J. (2015). A comparative analysis of the conceptual metaphors of “Spicy” taste in Chinese and English. Journal of Hubei University of Science and technology, 35(5). 82-90.
- Lakoff, G., & Johnson, M. (1980). The metaphorical structure of the human conceptual system. Cognitive Science, 4(2), 195-208.
- Li. Q. M. (2021). A comparative study on synesthetic metaphors of taste words in Chinese and Spanish. Liaoning: Journal of Liaoning University of Education Administration, 2021(1), 89-99.
- Li. Y. X. (2011). A comparative analysis of English and Chinese taste words from the perspective of conceptual metaphor theory. Journal of Mudanjiang University, 20(6), 66-78.
- Saeed, J. I. (1997). Semantics. London: Blackwell Publishers Ltd.
- Xiong.Y. (2018). A cross-cultural study of taste metaphors. Overseas English, 2018(5). 221-229.